

PRÁCE S NÁLEZY

PORADENSKÝ MATERIÁL PRO PRÁCI S NÁLEZY Z KONTROL PROVÁDĚNÝCH
ÚŘADEM PRO CIVILNÍ LETECTVÍ U PROVOZOVATELŮ SPO

ÚŘAD PRO CIVILNÍ LETECTVÍ

Verze 01 - vytvořeno k 30. 04. 2020

- ✈ **Kontrola a legislativa.....3**
- ✈ **Činnosti provozovatele související s kontrolou.....4**
- ✈ **Nálezy z kontroly.....5**
- ✈ **Hlavní příčina a práce s ní.....6**
- ✈ **Náprava a nápravná opatření.....10**
- ✈ **Implementace a prokázání.....12**

Kontrola a legislativa

- ✘ Kontrolou se rozumí jakákoliv kontrolní nebo dozorčí činnost ÚCL, kdy kontrolní orgán při kontrole, resp. dozoru, inspekci nebo auditu (bez ohledu na označení této činnosti) zjišťuje, zda a jak kontrolovaná osoba plní povinnosti, které jí vyplývají z právních předpisů nebo které jí byly uloženy na základě těchto předpisů.
- ✘ Kontrola je prováděna na základě §89 a §90 zákona č. 49/197Sb., o civilním letectví, nařízení (EU) č. 965/2012 části ARO a v souladu se zákonem č. 255/2012Sb., (kontrolní řád)

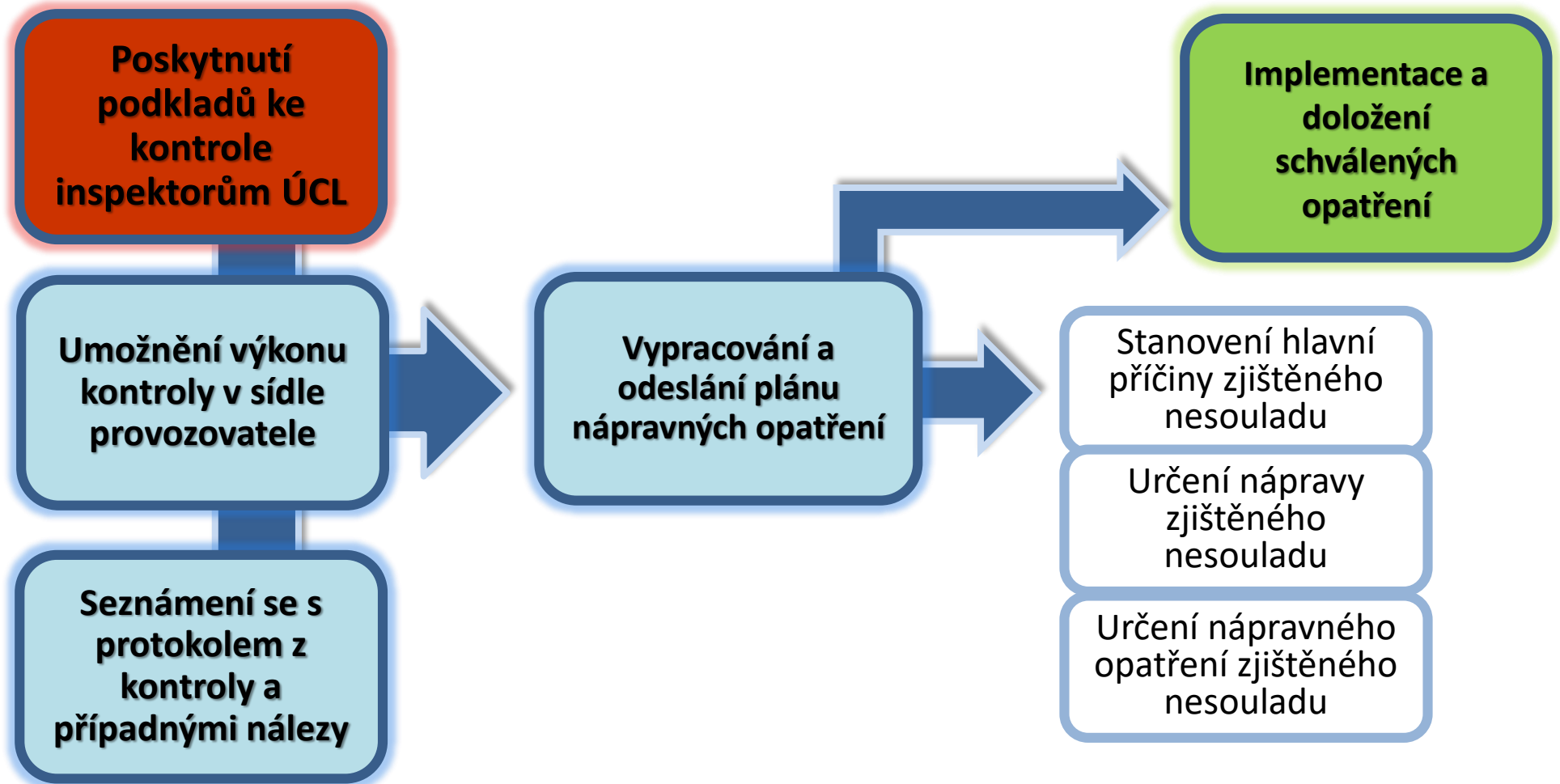
Požadavky na provozovatele vychází ze znění:

- ✘ Zákona o civilním letectví č. 49/1997Sb., a vyhlášky č. 108/1997Sb.
- ✘ Nařízení (EU) 2018/1139
- ✘ Nařízení (EU) č. 965/2012, zejména jeho části ORO a SPO
- ✘ Směrnice CAA-SL-49-n-17 pro práci s nálezy

https://www.caa.cz/wpcontent/uploads/2019/07/CAA-SL-049-n-17_Zm31.pdf

Činnosti provozovatele související s kontrolou

Nálezy z kontroly

Nálezem se rozumí zjištěný nesoulad od konkrétního požadavku, nesoulad je zjištěn při výkonu kontroly provozovatele na základě předložené dokumentace a schopnosti doložení resp. nedoložení implementace postupů a míry naplnění požadavků pro provoz.

✘ **Nález úrovně 1**

Závažný nesoulad s příslušnými hlavními požadavky základního nařízení a jeho prováděcími pravidly, s postupy a příručkami provozovatele nebo s obsahem prohlášení, jakož i s podmínkami povolení k vysoce rizikovému obchodnímu SPO, který **vážně ohrožuje** bezpečnost prováděných letů.

✘ **Nález úrovně 2**

Takový nesoulad s požadavky, postupy a příručkami, obsahem prohlášení nebo podmínkami povolení, který **by mohl ohrozit** bezpečnost prováděných letů.

Co je hlavní příčina?

- ✘ Hlavní příčina nebo také kořenová příčina, je prvotní a nejzákladnější příčina daného problému nebo chyby, která následně vedla ke zjištěnému nesouladu. Aby bylo možné zjistit skutečnou příčinu nesouladu, je nutné znát základní prvky analýzy hlavních příčin.
- ✘ Zjištění správné hlavní příčiny nám pomůže efektivně odstranit problém nebo chybu a pomůže nám s určením správných náprav a nápravných opatření, tak aby došlo ke zmírnění dopadů chyby nebo k úplnému odstranění těchto dopadů. Zároveň slouží také k tomu aby se nám v budoucnu neopakoval stejný nesoulad.
- ✘ S hlavní příčinou pracujeme také při interních auditech a následně díky ní zefektivňujeme řízení bezpečnostních rizik v rámci organizace.

Hlavní příčina a práce s ní

analýza hlavních příčin

- ✘ Cílem analýzy hlavních příčin je zjistit proč a jak se stalo, že došlo k pochybení a tím k nesouladu a nenaplnění požadavku. Analýza by měla být prováděna systematicky na základě popsaných postupů s možností doložitelnosti jejích závěrů důkazy. Důležité je si uvědomit, že každý problém má obvykle více, než jednu příčinu – mnohdy je ovšem za příčinu považován pouze důsledek chování nebo přístupu k dané činnosti.
- ✘ K určení hlavní příčiny slouží několik základních metod. Mezi nejčastěji využívanou a praxí ověřenou je například metoda 5 PROČ?

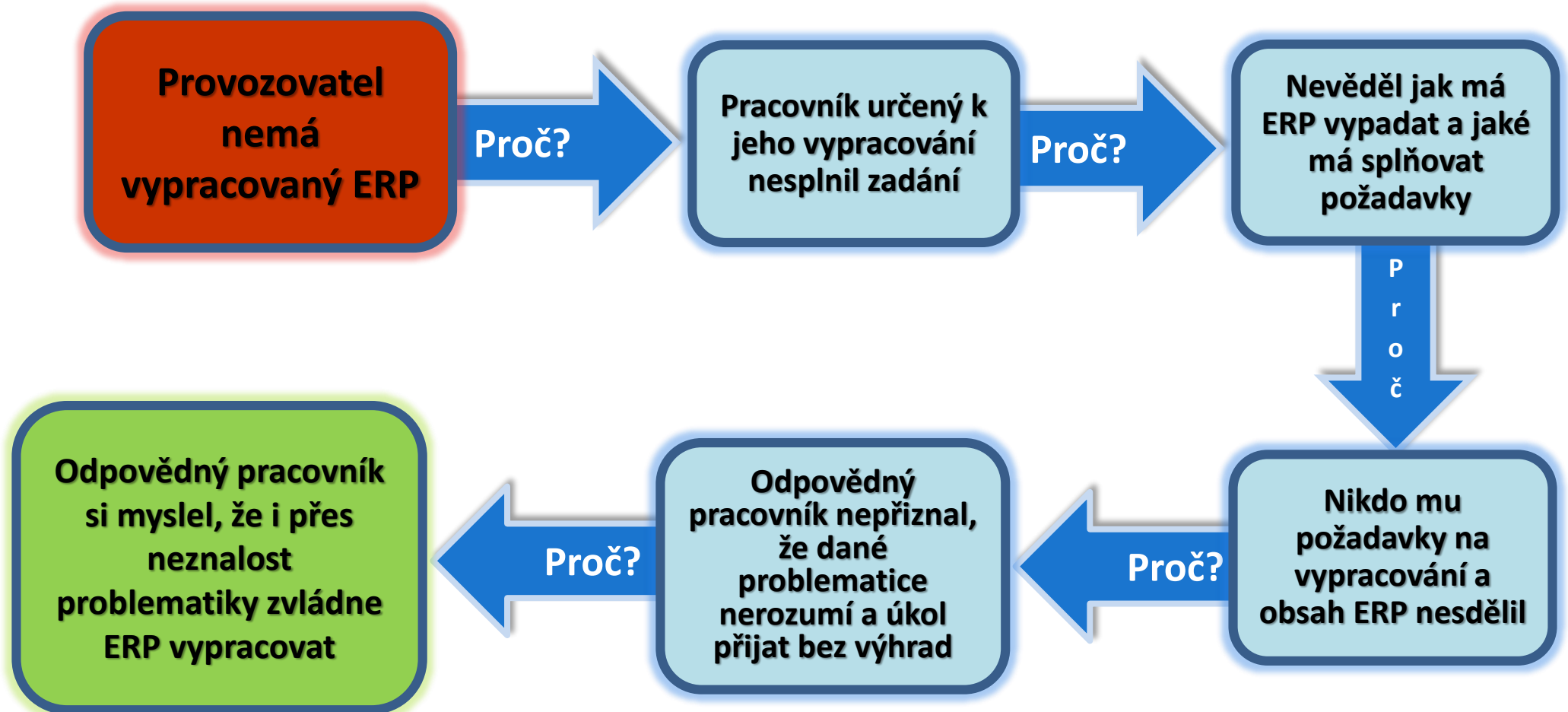
Metoda 5 PROČ?

Metoda funguje na jednoduchém principu položení si otázky PROČ? pětkrát za sebou. Na základě dosavadních zkušeností by mělo pět zřetelných a správně položených a zodpovězených otázek v řadě za sebou stačit k eliminaci vedlejších vlivů a zjištění skutečné příčiny problému.

Hlavní příčina a práce s ní

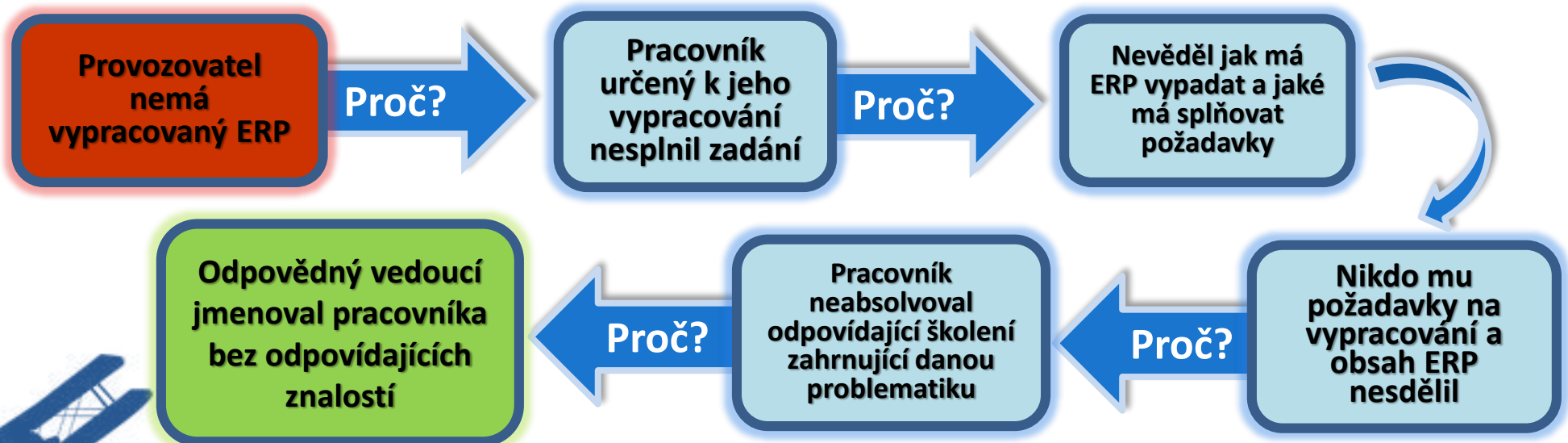
prakticky

Hlavní příčina práce s ní

prakticky

- ✘ U příkladu můžeme vidět, že hlavní příčinou bylo přehnané sebevědomí pracovníka, který si myslel, že si dokáže poradit. V takových případech mluvíme o tzv. **nesystémových pochybeních** nebo jako o chybě lidského faktoru. Takto lze tuto skutečnost vnímat pouze za předpokladu, že pracovníkovi bylo umožněno absolvovat veškerá potřebná školení v odpovídajícím rozsahu a všechna tato školení byla skutečně absolvována. Souběžně je nutné řešit, proč odpovědný vedoucí nekontroloval průběžně stav zadaného úkolu.
- ✘ Ukážeme si, jak by tato situace mohla vypadat **ve smyslu systémové chyby** (pochybení by se mohlo promítnout také v dalších oblastech, vyvstane otázka zda je stejná situace i na jiných postech v organizaci, je správně popsán systém jmenování odpovědných osob, mají jmenovaní pracovníci vyhovující výcvik, je takový výcvik vůbec řádně popsán a prováděn, atd.?)

Náprava a nápravná opatření

obecně

- ✘ **Nápravou se rozumí** jednorázová akce nebo činnost, která **odstraní zjištěný nesoulad**
- ✘ **Nápravným opatřením se rozumí** takové opatření nesouladu, které bude přijato pro **odstranění nebo zmírnění hlavní příčiny** zjištěného nesouladu, tak aby se nález již neopakoval

Náprava a nápravná opatření jsou stanovené provozovatelem nejlépe za účasti vedení společnosti a odpovědných pracovníků minimálně za oblasti dotčené kontrolou se zjištěným nesouladem. Je důležité si uvědomit, že ne každý nesoulad je vždy nutné řešit jak nápravou, tak nápravným opatřením. V některých případech postačí samotná náprava. Doporučujeme konzultovat s inspektory Úřadu.

Plán nápravných opatření je podle ustanovení 6 písm. b) Směrnice CAA-SL-49-n-17 zaslán Úřadu ke schválení nebo námitkám do 14 kalendářních dní od obdržení Protokolu o kontrole.

Náprava a nápravná opatření

prakticky

- ✘ Vrátime-li se k našemu příkladu zjištěného nesouladu, mohla by náprava a nápravné opatření v prvním případě vypadat například takto:

Náprava: Úkol bude zadán pracovníkovi s odpovídajícími znalostmi daného tématu.

Nápravné opatření: Pracovníkovi, který nebyl schopen úkol splnit bude poskytnuto školení pro danou oblast a nastaven postup ověřování znalostí pracovníků v oblasti svěřovaných úkolů.

- ✘ Ve druhém případě by mohla náprava a nápravné opatření vypadat takto:

Náprava může být v podstatě totožná s první verzí, tedy: Odpovědný pracovník jmenuje pracovníka s odpovídajícími schopnostmi pro vypracování úkolu a bude zkontrolováno odpovídající vzdělání (školení, kurzy, ...) u odpovědných pracovníků na postech vedení.

Nápravné opatření: Pro odpovědného vedoucího bude zpracován postup přidělování úkolů pracovníkům s odpovídajícími schopnostmi dle registru pracovníků a školení, která absolvovali. Na každou funkci bude popsán požadavek na znalosti a jejich doložení.

Implementace opatření a prokazování Úřadu

Po schválení opatření, která byla provozovatelem navržena v rámci plánu, začne provozovatel pracovat na jejich implementaci, a to v termínu, který byl v plánu stanoven a schválen.

Během této doby může kdykoliv prokazovat dílčí opatření a úkoly s nimi spojené, a to podle povahy samotných opatření.

Doložení může probíhat formou zaslání nově vytvořených postupů nebo částí příručky, doložením certifikátů ze školení, doložením výstupů ze systému (například sledování shody) apod. Pokud není možné doložit nápravu nebo nápravné opatření tzv. na dálku, je implementace ověřena při mimořádné nebo také následné kontrole.

Kontakty a další informace

- ✘ Další poradenský materiál naleznete na webových stránkách Úřadu pro civilní letectví.

Směrnice pro práci s nálezy a formuláře:

<https://www.caa.cz/provoz/statni-dozor-provozovatelu-letadel/>

Informace k provozu SPO podle pravidel EU:

<https://www.caa.cz/provoz/neobchodni-a-zvlastni-provoz/zvlastni-provoz-spo-dle-pravidel-eu/>

- ✘ Pokud nenajdete co jste hledali, kontaktujte inspektory, kteří u Vás provedli kontrolu.

